

SYSTEM ZAREJESTROWANYCH EKSPORTERÓW

Informacja dla przedsiębiorców.

Definicje i informacje ogólne:

- **System zarejestrowanych eksporterów (REX)** - system dokumentowania pochodzenia towarów za pomocą oświadczeń o pochodzeniu towaru sporządzanych przez zarejestrowanych do tego celu eksporterów i ponownych nadawców.
- **Kraj korzystający** – kraj korzystający z ogólnego systemu preferencji taryfowych (GSP) ujęty w załączniku II do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 978/2012.
- **Kumulacja dwustronna** - system, który pozwala uznawać produkty pochodzące z Unii za materiały pochodzące z kraju korzystającego, kiedy zostaną one w tym kraju poddane dalszemu przetworzeniu lub użyte do wytworzenia nowego produktu.

System zarejestrowanych eksporterów (REX) jest to system dokumentowania pochodzenia towarów, który będzie miał zastosowanie od **1 stycznia 2017 r.** w ramach Ogólnego Systemu Preferencji (GSP) stosowanego jednostronnie przez Unię Europejską. Zasady ustalania pochodzenia towarów nie ulegają zmianie, zmieni się jedynie metoda dokumentowania pochodzenia.

Eksporter z kraju korzystającego GSP, po zarejestrowaniu się w unijnym systemie REX i nadaniu mu numeru REX będzie upoważniony do wystawiania **oświadczeń o pochodzeniu**, które to oświadczenia będą podstawą do zastosowania preferencji celnych dla towarów przywiezionych do UE. System ma na celu stopniowe wyeliminowanie stosowanych dotychczas dowodów pochodzenia w postaci deklaracji na fakturze oraz świadectwa na formularzu A (Form A). Ten sposób dokumentowania pochodzenia znajdzie również zastosowanie w potwierdzaniu unijnego pochodzenia towarów korzystających z preferencji taryfowych na mocy umów zawartych przez UE z krajami trzecimi - najwcześniej, bo już w lutym dotyczyć będzie wywozu towaru do Kanady, następnie prawdopodobnie Wietnamu, a od 1 stycznia 2020 r. obejmie też przywóz towarów z krajów i terytoriów zamorskich.

Z dniem 1 maja 2016 r., po wejściu w życie Unijnego Kodeksu Celnego (UKC), zasady stosowania systemu REX zostały usankcjonowane w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 2015/2447 z dnia 24 listopada 2015 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ustanawiającego unijny kodeks celny (rozporządzenie wykonawcze – RW), w tym **szczegółowe kwestie dotyczące oświadczeń o pochodzeniu towarów, takie jak ich forma, ważność, zastępowanie, wystawianie retrospektywne itp. regulują przepisy art. 92-93 i art. 99-105 ww. rozporządzenia nr 2015/2447.**

Rejestracja eksporterów w krajach korzystających z ogólnego systemu preferencji taryfowych (GSP) i dokumentowanie przez nich pochodzenia towarów.

Kraje korzystające rozpoczynają rejestrację eksporterów w dniu 1 stycznia 2017 r., jednak te kraje, które nie są w stanie rozpocząć rejestracji z tym dniem, mają możliwość odroczenia dnia rozpoczęcia rejestracji do 1 stycznia 2018 r. lub do 1 stycznia 2019 r.

Najprawdopodobniej z dniem 1 stycznia 2017 r. rejestrację swych eksporterów do systemu REX rozpoczną Indie, Laos, Kenia, Zambia, Komory oraz Gwinea Bissau (aktualizacje listy tych krajów dostępne będą na stronie internetowej KE pod adresem: http://ec.europa.eu/taxation_customs/registered-exporter-system_en).

Eksporterzy z krajów korzystających, które rozpoczęły już rejestrowanie swoich przedsiębiorców, którzy nie są zarejestrowani w systemie REX, mogą potwierdzać preferencyjne pochodzenie wywożonych towarów przy pomocy oświadczeń sporządzonych jedynie dla wchodzących w skład przesyłki produktów pochodzących, gdy ich całkowita wartość nie przekracza 6000 EUR.

Jednocześnie, w okresie 12 miesięcy począwszy od dnia, w którym kraj korzystający rozpoczyna rejestrację eksporterów, właściwe organy tego kraju korzystającego kontynuują wystawianie świadectw pochodzenia Form A na wniosek eksporterów, którzy w chwili składania wniosku o wystawienie świadectwa nie są jeszcze zarejestrowani, a wywożone przez nich produkty pochodzące przekraczają ww. limit wartości w przesyłce.

Oznacza to, że w okresie przejściowym towarom przywożonym z kraju korzystającego może towarzyszyć zarówno świadectwo Form A, jak i oświadczenie o pochodzeniu. Świadectwa Form A będą w Unii honorowane jako dowód pochodzenia, jeśli zostały wystawione przed dniem rejestracji danego eksportera, a oświadczenia o pochodzeniu – jeśli zostały sporządzone przez eksportera w dniu lub po dniu jego rejestracji.

Numery zarejestrowanych eksporterów wraz z datą rozpoczęcia ważności upoważnienia do sporządzania oświadczeń o pochodzeniu będą publikowane na ogólnodostępnej stronie internetowej Komisji Europejskiej (http://ec.europa.eu/taxation_customs/index_en.htm).

Obowiązki unijnych importerów.

W celu uzyskania preferencji taryfowych, **importer unijny posługujący się oświadczeniem o pochodzeniu**, wystawionym przez zarejestrowanego eksportera z kraju GSP - przed dokonaniem zgłoszenia towarów do dopuszczenia do obrotu **zobowiązany jest do sprawdzenia** na ogólnodostępnej stronie internetowej,

- **czy eksporter jest zarejestrowany w systemie REX**, gdy całkowita wartość wchodzących w skład przesyłki produktów pochodzących przekracza 6 000 EUR oraz
- **czy oświadczenie o pochodzeniu zostało sporządzone zgodnie z załącznikiem 22-07 do RW**.

Importer unijny posługujący się świadectwem Form A powinien upewnić się czy nie zostało ono wystawione po dniu rejestracji eksportera. Ponieważ jednak nazwa eksportera będzie opublikowana na ww. ogólnodostępnej stronie internetowej tylko wtedy, gdy dany eksporter wyraził na to zgodę, to w niektórych wypadkach sprawdzenie tej okoliczności będzie wymagało bezpośredniego kontaktu z eksporterem.

W przypadku gdy zgłaszający wnioskuje o preferencyjne traktowanie w ramach systemu GSP na podstawie oświadczenia o pochodzeniu towaru, umieszcza kod dokumentu i odniesienie do oświadczenia o pochodzeniu w zgłoszeniu celnym do dopuszczenia do obrotu (dana 2/3 - pole 44 SAD). Odniesieniem do oświadczenia o pochodzeniu jest data jego sporządzenia w formacie rrrrmmdd. W przypadku gdy jest to oświadczenie zarejestrowanego eksportera, w szczególności, gdy całkowita wartość wchodzących w skład przesyłki produktów pochodzących przekracza 6 000 EUR, zgłaszający podaje również numer zarejestrowanego eksportera (art. 102 ust.1 RW).

Wykaz wspólnotowych kodów dokumentów i pozwoleń wykorzystywanych przy wypełnianiu **Pola 44** SAD został rozszerzony o kody dla oświadczeń o pochodzeniu i dla numeru zarejestrowanego eksportera(http://www.finance.mf.gov.pl/c/document_library/get_file?uuid=cdb78bcc-dabb-47d1-a4f1-1d0527650ed6&groupId=766655). Aktualizacje dostępne są na stronie internetowej MF/Służba celna).

Przykłady podania szczegółów odnośnie oświadczenia o pochodzeniu towaru załączanego do zgłoszenia celnego na poparcie wniosku o preferencyjne traktowanie towaru:

Przykład 1:

U165 – rrrrmmdd, C100 – INREX000001ABC00,

gdzie:

U165 – oświadczenie o pochodzeniu sporządzone przez zarejestrowanego eksportera w ramach GSP, w przypadku gdy całkowita wartość wchodzących w skład przesyłki produktów pochodzących przekracza 6000 EUR,

rrrrmmdd – data wystawienia oświadczenia o pochodzeniu,

C100 – numer zarejestrowanego eksportera,

INREX000001ABC00 – numer nadany zarejestrowanemu eksporterowi

Przykład 2:

U166 – rrrrmdd

gdzie:

U166 – oświadczenie o pochodzeniu sporządzone przez niezarejestrowanego eksportera w ramach GSP, w przypadku gdy całkowita wartość wchodzących w skład przesyłki produktów pochodzących nie przekracza 6000 EUR,

rrrrmdd– data wystawienia oświadczenia o pochodzeniu.

Rejestracja eksporterów unijnych i dokumentowanie przez nich pochodzenia towarów.

W dniu 1 stycznia 2017 r. organy celne państw członkowskich rozpoczynają rejestrację eksporterów mających siedzibę na ich terytorium.

Rejestracja

Rejestracji polskich eksporterów dokonuje Dyrektor Izby Celnej w Poznaniu, a od dnia 1 marca 2017 r. Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu (w związku z konsolidacją służby celnej i skarbowej).

Polski przedsiębiorca będzie mógł zarejestrować się i uzyskać numer REX:

- w celu wywozu produktów pochodzących z UE, które mają być wykorzystane w ramach kumulacji dwustronnej dla celów GSP,
- do celów sporządzania zastępczego oświadczenia o pochodzeniu w celu ponownego wysłania produktów pochodzących do innego miejsca na obszarze celnym UE lub w stosownych przypadkach do Norwegii, Szwajcarii lub Turcji,
- do celów dokumentowania pochodzenia w przypadku wywozu towarów z UE do krajów, które zawarły z UE umowy preferencyjne przewidujące, że dowód pochodzenia może zostać sporządzony przez eksportera zgodnie z obowiązującymi przepisami unijnymi (np. do celów wywozu towarów w ramach umowy UE – Kanada),

przy czym rejestracja jest jednokrotna, tzn. że zarejestrowanie eksportera i przydzielenie mu numeru REX umożliwia realizację każdego z ww. celów. Rejestracja obejmuje automatycznie wszystkie umowy i uzgodnienia preferencyjne przewidujące sposób dokumentowania pochodzenia poprzez oświadczenie o pochodzeniu. Oznacza to, że po wejściu w życie np.

takiej umowy nowa rejestracja czy też aktualizacja rejestracji w systemie REX nie jest wymagana. Eksporter w dalszym ciągu może posługiwać się nadanym wcześniej numerem REX.

Wniosek o nadanie statusu zarejestrowanego eksportera należy składać do Dyrektora Izby Celnej w Poznaniu/ Wydział Centralnej Rejestracji w formie papierowej, zgodnej z wzorem umieszczonym w załączniku 22-06 do RW.

Rejestracja jest ważna od dnia, w którym Izba Celna w Poznaniu otrzymała kompletny wniosek rejestracyjny. Podmiot zostanie powiadomiony o nadaniu numeru REX oraz dacie rozpoczęcia ważności rejestracji i będzie mógł dokumentować pochodzenie towarów w formie oświadczenia o pochodzeniu, którego wzór zawiera załącznik 22-07 do RW.

Podpisując pole 6 wniosku eksporter wyraża świadomą i szczegółową zgodę na publikację jego danych na ogólnodostępnej stronie internetowej. Jeżeli nie wyrazi takiej zgody opublikowany zostanie tylko jego numer REX oraz data rozpoczęcia/cofnięcia rejestracji. Niewyrażenie zgody na publikację wszystkich danych nie jest przesłanką do odrzucenia wniosku.

Rejestracja ma charakter bezterminowy, ale może zostać cofnięta m. in. jeżeli zarejestrowany eksporter powiadomił właściwe organy że nie zamierza już wywozić towarów w ramach danego systemu lub gdy umyślnie lub w wyniku zaniedbania sporządza lub przyczynia się do sporządzenia oświadczenia o pochodzeniu, które zawiera nieprawidłowe informacje i prowadzi do nieuprawnionego korzystania z preferencyjnego traktowania taryfowego.

Dokumentowanie unijnego pochodzenia towarów

Eksporterzy unijni, którzy nie są zarejestrowani w systemie REX, mogą potwierdzać preferencyjne pochodzenie wywożonych towarów przy pomocy oświadczeń sporządzonych jedynie dla wchodzących w skład przesyłki produktów pochodzących, gdy ich całkowita wartość nie przekracza 6000 EUR.

W związku ze zmianą sposobu dokumentowania pochodzenia z dniem 1 stycznia 2017 r. posługiwanie się do celów wywozu do krajów GSP numerem upoważnionego eksportera (deklaracja na fakturze powyżej 6 000 EUR) nie będzie już możliwe.

Jednakże w okresie przejściowym, tj. do dnia 31 grudnia 2017 r. organy celne państw członkowskich wystawiają świadectwa przewozowe EUR.1 (do celów kumulacji) lub zastępcze świadectwa pochodzenia na formularzu A (w przypadku dzielenia przesyłki), odpowiednio na wniosek eksporterów lub ponownych nadawców towarów, którzy jeszcze nie są zarejestrowani.

Od dnia 1 stycznia 2018r. organy celne wszystkich państw członkowskich zaprzestają wystawiania świadectw przewozowych EUR. 1 do celów kumulacji i świadectw Form A do celów reeksportu.

Z dniem rozpoczęcia ważności rejestracji eksporterzy unijni zarejestrowani w systemie REX mogą sporządzać oświadczenia o pochodzeniu dla wchodzących w skład przesyłki produktów pochodzących, gdy ich całkowita wartość przekracza 6 000 EUR, a także sporządzać zastępcze oświadczenie o pochodzeniu - niezależnie od tego, czy towarom towarzyszy świadectwo pochodzenia na formularzu A wystawione w kraju korzystającym, deklaracja na fakturze czy też oświadczenie o pochodzeniu sporządzone przez eksportera.

Obowiązki eksporterów unijnych.

Każdy eksporter (zarejestrowany lub nie):

- **proceedzi odpowiednią handlową ewidencję księgową dotyczącą produkcji i dostaw towarów kwalifikujących się do preferencyjnego traktowania; przechowuje i udostępnia wszelką dokumentację związaną z materiałami użytymi do wytwarzania;**
- **przechowuje wszelką dokumentację celną związaną z materiałami użytymi do wytwarzania;**
- **przechowuje pięć lat od zakończenia roku kalendarzowego, w którym sporządzono oświadczenie o pochodzeniu:**
 - a) **akta sporządzonych przez siebie oświadczeń o pochodzeniu;**
 - b) **ewidencje produktów i zapasów wszystkich materiałów pochodzących i niepochodzących.**

Zarejestrowany eksporter zobowiązany jest ponadto do aktualizacji danych podanych do celów jego rejestracji oraz – w przypadku, gdy nie spełnia już warunków dla wywozu towaru w ramach systemu GSP lub nie ma już zamiaru wywozić towarów w ramach systemu GSP - do poinformowania organu rejestrującego o tym fakcie.